

Futbol Kulüplerinin Akademilerinde Oynayan Sporcuların Öz Yeterlik ile Sporcu-Antrenör İlişkisinin İncelenmesine Yönelik Araştırma

Cemal GÜLER^{ID}, Alay KESLER^{ID}

DOI: <https://doi.org/10.38021/asbid.1694576>

ORIGINAL ARTICLE

İstanbul Üniversitesi-
Cerrahpaşa,
Spor Bilimleri Fakültesi,
İstanbul/Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı, futbol kulüplerinin akademilerinde oynayan sporcuların öz yeterlik ve sporcu-antrenör ilişkisi düzeylerinin incelenmesidir. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline uygun yürütülmüş ve ilişki arayıcı tipte tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'deki futbol kulüplerinin akademilerinde oynayan sporcular oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise kolayda örneklem yöntemi kullanılarak seçilen yaş ortalaması 14.37 olan 417 sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada, futbol akademilerinde oynayan sporcuların kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formunun yanı sıra Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği ile Antrenör-Sporcu İlişkisi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri IBM SPSS 29 ve AMOS 26 programları kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada tanımlayıcı istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım şartlarını sağlayıp sağlamadığını belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Bu doğrultuda non-parametrik testlerden ikiden fazla gruplar için Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Kavramlar arasındaki ilişkide Spearman korelasyon analizi uygulanmıştır. Katılımcıların öz yeterlik düzeyleri eğitim durumu, mevki, haftalık antrenman süresi ve antrenörle çalışma sürelerine göre farklılık göstermektedir. Sporcu antrenör ilişki düzeylerinde ise antrenman sıklıklarına göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşları ile ölçek alt boyutları arasında negatif yönlü farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Ölçek alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde pozitif yönlü farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sonuç olarak katılımcıların sosyodemografik özelliklerine ilişkin değişkenler ile öz yeterlik ve sporcu antrenör ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmaktadır. Sporcuların öz yeterlik düzeyleri ile sporcu antrenör ilişkisi arasında pozitif yönde ilişkilerin bulunması, antrenörün sadece teknik beceri kazandıran bir figür olmasının ötesinde, psikolojik destek sağlayan bir rehber olarak da kritik bir rol üstlendiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Akademi, Sporcu, Öz Yeterlik, Antrenör, İlişki.

Sorumlu Yazar:

Cemal GÜLER
cemal.guler95@gmail.com

A Study on the Self-Efficacy of Athletes Playing in Football Clubs' Academies and the Athlete-Coach Relationship

Abstract

The aim of this research is to examine the self-efficacy and athlete-coach relationship levels of athletes playing in football clubs' academies. The study was conducted in accordance with the screening model of quantitative research methods and was designed in the relationship-seeking type. The study group of the research consists of athletes playing in football clubs' academies in Turkey. The sample group consists of 417 athletes with an average age of 14.37, selected using the convenience sampling method. In the research, Personal Information Form, Athlete Self-Efficacy Scale and Coach-Athlete Relationship Scale were used in order to collect information about the personal characteristics of athletes playing in football academies. The data of the research were analyzed using IBM SPSS 29 and AMOS 26 programs. Descriptive statistics methods were used in the study. Kolmogorov-Smirnov test was performed to determine whether the data provided normal distribution conditions. In this direction, Kruskal-Wallis test was performed for more than two groups from non-parametric tests. Spearman correlation analysis was applied in the relationship between the concepts. Participants' self-efficacy levels vary according to their educational status, position, weekly training duration and working time with the coach. A significant difference was found in the athlete-coach relationship levels according to training frequency. Negative significant relationships were found at different levels between the participants' ages and the scale sub-dimensions. When the relationship between the scale sub-dimensions was examined, positive significant relationships were found at different levels. As a result, a significant difference emerged between the variables related to the participants' socio-demographic characteristics and the self-efficacy and athlete-coach relationship levels. The positive relationships between the athletes' self-efficacy levels and the athlete-coach relationship indicate that the coach plays a critical role not only as a figure who provides technical skills, but also as a guide who provides psychological support.

Keywords: Academia, Athlete, Self Efficacy, Coach, Relationship.

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
07.05.2025

Kabul Tarihi:
18.06.2025

Online Yayın Tarihi:
28.06.2025

Giriş

Futbolda yalnızca başarıyı fiziksel performans değil, aynı zamanda psikolojik da belirler. Günümüzde futbol kulüpleri genç sporcuların yeteneklerini geliştirmek için akademik düzeyde eğitim programları yürütmektedir. Bu programlarda psikolojik dayanıklılık, özgüven ve sporcuların antrenörleriyle kurdukları ilişki sportif başarı üzerinde doğrudan etkili unsurlar arasında bulunmaktadır. Sporcunun kendi yeteneklerine olan inancı anlamına gelen “öz yeterlik” sporcuların bireysel performanslarını geliştiren ve sosyal ilişkilerini düzenleyen üzerinde durulması gereken bir unsurdur. Bu doğrultuda öz yeterlik, Bandura’nın sosyal öğrenme kuramı çerçevesinde geliştirdiği ve bu kuramın temel taşlarından biri olarak kabul edilen önemli bir kavramdır. Bandura’ya (1977) göre öz yeterlik, bireyin belirli bir davranışı ya da görevi başarılı bir şekilde planlayıp gerçekleştirme konusundaki kişisel inançlarını ifade etmektedir (Canpolat ve Çetinkalp, 2011). Öz yeterlik düzeyi yüksek olan bireyler karşılaştığı zorluklara karşı dirençli hale gelip, başarı için daha fazla çaba göstermektedir. Aynı zamanda takım ortamlarında sosyal etkileşim, inisiyatif alma, ahlaki sorumluluk gibi beceriler, öz yeterlik kavramını destekleyen unsurlardır (Halian vd., 2023). Spor psikolojisinde yapılan araştırmalar, öz yeterliğin sporcuların performansı ve başarılarıyla yakından ilişkili olduğunu kanıtlamaktadır (Beauchamp vd., 2012; Haight vd., 2020; Shearer vd., 2018; Rogowska vd., 2022). Kişinin yeteneklerine olan güveni, başarılı sporcuları daha az başarılı sporculardan ayıran en önemli faktörlerden biridir. Aynı zamanda sporcuların öz yeterliklerinin büyümesine katkıda bulunur (Volgemute vd., 2023). Kariyerle ilgili görevler bağlamında öz yeterlik (yani bireyin belirli bir sonucu elde etme konusundaki kendi yetisine olan inancı) kariyer gelişimi açısından olumlu davranışların — örneğin kariyer araştırması, kariyer kararı verme, hedef belirleme, hedeflere yönelik motivasyon ve performans — ortaya çıkma olasılığını artırabilir (Cartigny vd., 2021). Bireyin kendi yetilerine duyduğu güven olan öz yeterlik, sportif performans ve kariyer gelişimi üzerinde belirleyici bir rol oynarken, bu süreci destekleyen en önemli sosyal etkileşimlerden biri de sporcu-antrenör ilişkisidir. Antrenör-sporcu ilişkisi spor psikolojisi alanında dikkat çeken ve yaygın olarak araştırılan bir alan olmuştur. Bunun nedeni, antrenörler ile sporcular arasındaki ilişkinin spor durumlarındaki en temel yapı olarak kabul edilmesi olabilir. Temel olarak, antrenör ve sporcu arasındaki karşılıklı etkileşim, her iki tarafın da potansiyelini gerçekleştirmesinde kritik rol oynar. Önceki çalışmaların sonuçlarına göre, ikisi arasındaki etkileşim süreci spor performansını etkileyen güçlü bir öncül değişken olarak hareket eder. Alanyazında yapılan birkaç çalışma, bu antrenör-sporcu ilişkisinin sporcular üzerinde derin bir etkiye sahip olduğunu ve rekabetçi spor durumlarında antrenörlerle ilişki düzeyinin sporcuların performansı ile yakından ilişkili olduğunu göstermiştir (Lee vd., 2023). Antrenörler ve sporcular arasındaki kaliteli ilişkiler, genç sporcuların spordaki başarısını teşvik etmek için bir ön koşul gibi görülmektedir. Aynı zamanda, bu tür yakın ilişkiler olumsuz

bağımlılıklar, güvenin kötüye kullanılması gibi riskler taşımaktadır (Gaedicke vd., 2021). Antrenör-sporcu ilişkilerinde amaç, performansı geliştirmek hem antrenör hem de sporcu tarafından başarı ve mükemmellik duygusunun deneyimlenmesini sağlamaktır (Jowett ve Carpenter, 2015). Literatürde yapılan araştırmalar antrenörler arasındaki kişilerarası bilginin öncelikle diğer akranlarla gözlemler, diyaloglar ve kişisel pratik deneyimlere dayalı düşünceler gibi resmi olmayan kaynaklar aracılığıyla büyüdüğünü ve geliştiğini ileri sürmektedir (Haugan vd., 2021). Antrenörlerin genç sporcuların gelişiminde temel bir rol oynadığı konusunda fikir birliği vardır. Antrenörlük uygulamaları, eğitim yöntemleri ve sporcularla kurdukları ilişkiler atletik becerileri öğretir, performansı geliştirir, kişisel gelişimi etkiler ve kariyer yollarını şekillendirir (Kuhlin vd., 2019). Antrenörler sporcular ile ortak ilişkiler kurarken, sporculara iletişimi teşvik etme, sporcuların kişisel hayatlarını kontrol etme ve empati kurma gibi davranışlarda bulunarak çok yönlü destek sunabilmektedir (Washington vd., 2024). Performans baskısının çok yüksek olduğu futbolda, antrenörler ve sporcular arasındaki güçlü bir duygusal bağ, başarıya ulaşmada belirleyici bir faktör olabilir. Jowett vd. (2017) antrenörler ve sporcular arasındaki yüksek kaliteli bir ilişkinin sporcuların memnuniyetini ve içsel motivasyonlarını artırdığını savunmaktadır. Bu, olumlu duygusal ilişkiler kurmaya yatırım yapmanın sporcu performansında önemli getirileri olabileceğini göstermektedir (Sulistiyo vd., 2024). Aynı zamanda antrenör ile sporcu arasında kurulan başarılı ilişkiler, birbiriyle bağlantılı dört bileşen arasındaki uyumla belirlenir: yakınlık (karşılıklı güven ve saygının duygusal yönü), tamamlayıcılık (iş birliğinin davranışsal yönü), bağlılık (ilişkinin uzun vadeli yöneliminin bilişsel yönü) ve eş yönelim (bir antrenörün ve sporcunun kişilerarası algıları ve birbirleri arasında ortak bir zemin oluşturma yeteneği) (Washington vd., 2024). Sporcunun antrenör ile bağlılık düzeyi bir dizi faktöre bağlı olarak yukarı ve aşağı dalgalanabilir. Bu faktörlerden biri de antrenör performansıdır ve spor başarısında temel bir unsur oluşturur (Vergara vd., 2018; Notario-Alonso vd., 2023). Bu çalışmada, futbol kulüplerinin akademilerinde yer alan genç sporcuların öz yeterlik düzeyleri ile antrenörleriyle olan ilişkileri arasındaki bağlantı incelenerek, bu ilişkinin sporcunun gelişimi üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Mevcut literatürde sporcuların psikolojik gelişimi ve antrenör-sporcu ilişkisi üzerine yapılmış birden fazla çalışma yer almaktadır. Ancak bu iki değişkenin birlikte tasarlandığı çalışmalar sınırlıdır. Özellikle öz yeterlik düzeyinin gelişimi süresince antrenör ile sporcu etkileşiminin rolü genç futbolcular üzerinde yeterince incelenmemiştir. Bu çalışma ile beraber bu iki değişken arasındaki ilişki incelenerek teorik ve uygulamalı anlamda literatüre katkı sağlaması hedeflenmektedir. Araştırma amacı kapsamında çalışmanın alt problemleri şunlardır:

- *Sporcuların oynadıkları mevkilere göre öz yeterlik ile sporcu-antrenör ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?*
- *Sporcuların haftalık antrenman sıklığına göre öz yeterlik ile sporcu-antrenör ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?*

- *Sporcuların antrenör ile çalışma sürelerine göre öz yeterlik ile sporcu-antrenör ilişkisi düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?*
- *Sporcuların öz yeterlik ile antrenör-sporcu ilişkisi düzeyleri arasında ilişki var mıdır?*

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada futbol kulüplerinin akademilerinde oynayan sporcuların öz yeterlik düzeyleri ile sporcu-antrenör ilişkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline uygun olarak yürütülmüş ve ilişki arayıcı tipte tasarlanmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla sayıdaki değişkenin arasındaki değişim varlığı veya derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2005).

Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'deki futbol kulüplerinin akademilerinde oynayan sporcular oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise kolayda örneklem yöntemi kullanılarak seçilmiş ve %95 güven aralığı %5 hata payı ile belirlenerek 384 kişiye ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Kolayda örneklem yöntemi, erişimi kolay ve ucuz olan vakalar için kullanılan bir örneklem yöntemi olup en yaygın olarak kullanılan örneklem stratejisidir (Benoot vd., 2016; Yağar ve Dökme, 2018). Araştırma Google forms kullanılarak katılımcılara ulaştırılmış ve 417 kişi eksiksiz doldurmuştur. Katılımcıların araştırmaya dahil edilme kriterleri şu şekildedir;

- Okuma yazma bilmek,
- Futbol akademisinde sporcu olmak,
- Haftada en az 1 gün antrenman yapmak,
- Çalışmaya gönüllü katılım göstermek.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada futbol akademilerinde oynayan sporcuların kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla literatür kapsamında Kişisel Bilgi Formunun yanı sıra Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği ile Antrenör-Sporcu İlişkisi Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada literatür kapsamında oluşturulan bu formda, yaş, eğitim durumu, mevki, haftalık antrenman süresi ve antrenör ile çalışma süresine dair bilgi toplamak için tasarlanmıştır.

Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği

Katılımcıların öz yeterlik düzeylerini tespit etmek amacıyla Koçak (2020) tarafından geliştirilen ölçek 16 madde, 5'li likert oluşmakta ve 4 alt boyuttan meydana gelmektedir. Alt boyutlar sırasıyla; spor dalı yeterliği, psikolojik yeterlik, profesyonel düşünce yeterliği ve kişilik yeterliği şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 16, en yüksek puan ise 80'dir. Ölçeğin geneline ilişkin tutarlılık katsayısı .89 hesaplanırken, alt boyutlar sırasıyla; .84, .75, .75 ve .76 olarak bulunmuştur (Koçak, 2020). Araştırmada çalışmamızın örneklem grubunun yaş ort: 14.37 ± 2.18 aralığında olduğu için ölçeğin yaş grubunda geçerliliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Elde edilen model uyum indeksleri $\chi^2/df = 2.122$, RMSEA = 0.052, CFI = 0.967, TLI = 0.960, SRMR = 0.030, GFI = 0.936, AGFI = 0.917, NFI = 0.940, RFI = 0.926 ve IFI = 0.968. olarak bulunmuştur. Bu değerler, literatürde kabul edilen sınırlar içerisinde yer almaktadır. Ölçeğin ergenlik dönemindeki sporcularda da yapı geçerliliğini sahip olduğunu göstermektedir.

Sporcu-Antrenör İlişkisi Ölçeği

Jowett ve Ntoumanis (2004) tarafından geliştirilmiş olup, Altıntaş vd. (2012) tarafından Türkçe versiyonun psikometrik özellikleri test edilmiştir. Envanterin hem sporcular hem de antrenörler için 11 ifadeden oluşan iki form şeklindedir. 7'li likert tipten oluşan ölçek, yakınlık, bağlılık ve tamamlayıcılık olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Sporcu antrenör ilişkisini belirlemek için geliştirilen ölçek alt boyutlarının iç tutarlılık kat sayısı sırasıyla .90, .90 ve .82 olarak hesaplanmıştır (Altıntaş vd., 2012).

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri IBM SPSS 29 ve AMOS 26 programları kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada tanımlayıcı istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım şartlarını sağlayıp sağlamadığını belirlemek için Kolmogorov ve Smirnov testi yapılmıştır. Çarpıklık-basıklık değerleri için $\pm 1,5$ aralığı dikkate alınmış olup, verilerin bu referans aralığında olmadığı anlaşılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik analizinde de verilerin normal dağılım varsayımını karşılamadığı anlaşılmıştır. Bu doğrultuda analizlerde non-parametrik testlerden ikiden fazla gruplar için ise Kruskal Wallis testleri yapılmıştır. Kavramlar arasındaki ilişkide Spearman Korelasyon analizi uygulanmıştır. Ölçeklerin iç tutarlılık kat sayısı cronbach alpha kullanılarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Etiği

Bu çalışma Helsinki Bildirgesinde yer alan ilkeler doğrultusunda yürütülmüş ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun E-74555795-050.04-1273832 sayılı, 28.03.2025 tarihli kararı ile onaylanmıştır. Mevcut araştırma süresince

“Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1

Ölçek Puanların Dağılımı

Ölçekler		Min	Max	Ort.	SS	Çarp.	Bas.	α
Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği (SÖYÖ)	Spor dalı yeterliği	1,00	7,00	5,86	1,87	-1,875	2,031	,984
	Psikolojik yeterlik	1,00	7,00	5,36	1,78	-1,325	0,670	,904
	Profesyonel düşünce yeterliği	1,00	7,00	5,49	1,70	-1,689	1,704	,895
	Kişilik yeterliği	1,00	5,00	4,07	0,71	-1,100	2,701	,771
Sporcu-Antrenör İlişkisi Ölçeği (SAİÖ)	Yakınlık	1,00	5,00	4,21	0,78	-1,474	2,944	,806
	Bağlılık	1,00	5,00	4,36	0,73	-1,840	4,751	,842
	Tamamlayıcılık	1,00	5,00	4,29	0,70	-1,788	5,495	,801

Tablo 1’de kullanılan ölçeklere ilişkin puan dağılımları yer almaktadır. Tabloya göre SYÖ alt boyutlarından elde edilen en yüksek ortalama “Spor dalı yeterliği” alt boyutunda elde edilmiştir ($5,86 \pm 0,071$). SAİÖ alt boyutlarından elde edilen en yüksek “Bağlılık” alt boyutunda elde edilmiştir ($4,36 \pm 0,073$), Tüm sürekli değişkenlerin çarpıklık basıklık değerlerinin +5; -1 arasında değişmiştir. SÖYÖ’den elde edilen iç tutarlılık katsayısı alt boyutlarda ,77-,98 arasında değer almıştır. SAİÖ’nün alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayısı ,77-,84 arasında değer almıştır.

Tablo 2

Katılımcıların Sosyo Demografik Özellikleri Göre Dağılımı

		f	%	$\bar{x} \pm SS$
Cinsiyet	Erkek	417	100,0	
Yaş				14,37 $\pm$ 2,18
Eğitim durumu	İlköğretim	14	3,4	
	Ortaöğretim	150	36,0	
	Lise	238	57,1	
	Lisans	15	3,6	
Mevki	Kaleci	39	9,4	
	Defans	138	33,1	
	Orta saha	175	42,0	
	Hücum	65	15,6	
Haftalık antrenman sıklığı	2-3 gün	171	41,0	
	4-5 gün	194	46,5	
	6-7 gün	52	12,5	
Antrenör ile çalışma süresi	0-1 yıl	239	57,3	
	2-3 yıl	116	27,8	
	4 yıl ve üzeri	62	14,9	

Toplam	417	100,0
---------------	-----	-------

Tablo 2’de katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Buna göre; katılımcıların yaş ortalaması 14,37 iken, eğitim durumu %57,1’i “lise”, %42,0 “orta saha”, mevkinde görev yapmakta, %46,5’i “4-5 gün” antrenman yapmakta, %57,3’ü ise “0-1 yıl” antrenör ile çalışma süresine sahiptir.

Tablo 3

Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Eğitim durumu	n	$\bar{X}$	Z	p
Yakınlık	İlköğretim	14	162,64	4,443	,217
	Ortaöğretim	150	217,59		
	Lise	238	208,50		
	Lisans	15	174,53		
Bağlılık	İlköğretim	14	194,46	2,526	,471
	Ortaöğretim	150	221,21		
	Lise	238	202,83		
	Lisans	15	198,47		
Tamamlayıcılık	İlköğretim	14	212,71	4,595	,204
	Ortaöğretim	150	222,75		
	Lise	238	202,87		
	Lisans	15	165,40		
Spor dalı yeterliği	İlköğretim	14	290,18	33,296	,000*
	Ortaöğretim	150	243,56		
	Lise	238	180,65		
	Lisans	15	237,43		
Psikolojik yeterlik	İlköğretim	14	288,32	13,981	,003*
	Ortaöğretim	150	225,69		
	Lise	238	192,68		
	Lisans	15	227,00		
Profesyonel düşünce yeterliği	İlköğretim	14	217,50	2,492	,477
	Ortaöğretim	150	220,07		
	Lise	238	202,80		
	Lisans	15	188,83		
Kişilik yeterliği	İlköğretim	14	277,39	28,890	,000*
	Ortaöğretim	150	241,99		
	Lise	238	182,42		
	Lisans	15	237,00		

*p<0.05

Tablo 3’te katılımcıların eğitim durumlarına göre öz yeterlik ve antrenör-sporcu ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis testi

uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre; eğitim durumu ile “spor dalı yeterliği ($Z=33,296$; $p=,000$),”, “psikolojik yeterlik ($Z=13,981$; $p=,003$),” ve “kişilik yeterliği ($Z=28,890$; $p=,000$),” arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların Mevkilerine Göre Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Mevki	n	$\bar{X}$	Z	p
Yakınlık	Kaleci	39	214,26	1,612	,657
	Defans	138	201,71		
	Orta saha	175	216,35		
	Hücum	65	201,53		
Bağlılık	Kaleci	39	213,40	1,015	,798
	Defans	138	202,80		
	Orta saha	175	215,02		
	Hücum	65	203,32		
Tamamlayıcılık	Kaleci	39	237,79	2,900	,407
	Defans	138	202,42		
	Orta saha	175	205,89		
	Hücum	65	214,06		
Spor dalı yeterliği	Kaleci	39	184,81	9,221	,026
	Defans	138	189,66		
	Orta saha	175	226,07		
	Hücum	65	218,63		
Psikolojik yeterlik	Kaleci	39	218,14	,919	,821
	Defans	138	213,65		
	Orta saha	175	202,83		
	Hücum	65	210,26		
Profesyonel düşünce yeterliği	Kaleci	39	196,40	,631	,889
	Defans	138	208,29		
	Orta saha	175	210,17		
	Hücum	65	214,90		
Kişilik yeterliği	Kaleci	39	222,31	1,097	,778
	Defans	138	202,24		
	Orta saha	175	209,16		
	Hücum	65	214,94		

* $p<0.05$

Tablo 4’te katılımcıların mevkilerine göre öz yeterlik ve antrenör-sporcu ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre; katılımcıların mevkileri ile “spor dalı yeterliği ($Z=9,221$; $p=,026$),” arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların Antrenman Sıklıklarına Göre Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Antrenman sıklığı	n	$\bar{X}$	Z	p
Yakınlık	2-3 gün	171	200,43	3,002	,223
	4-5 gün	194	219,48		
	6-7 gün	52	198,06		
Bağlılık	2-3 gün	171	204,46	,679	,712
	4-5 gün	194	214,17		
	6-7 gün	52	204,64		
Tamamlayıcılık	2-3 gün	171	212,10	,526	,769
	4-5 gün	194	209,13		
	6-7 gün	52	198,34		
Spor dalı yeterliği	2-3 gün	171	220,75	12,609	,002
	4-5 gün	194	188,49		
	6-7 gün	52	246,88		
Psikolojik yeterlik	2-3 gün	171	215,12	1,204	,548
	4-5 gün	194	202,14		
	6-7 gün	52	214,45		
Profesyonel düşünce yeterliği	2-3 gün	171	186,09	19,729	,000
	4-5 gün	194	213,39		
	6-7 gün	52	267,97		
Kişilik yeterliği	2-3 gün	171	211,89	1,110	,574
	4-5 gün	194	203,19		
	6-7 gün	52	221,17		

*p<0.05

Tablo 5’te katılımcıların haftalık antrenman sıklıklarına göre öz yeterlik ve antrenör-sporcu ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre; haftalık antrenman sıklıkları ile “spor dalı yeterliği (Z=12,609; p=,002)” ve “profesyonel düşünce yeterliği (Z=19,729; p=,000) arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 6

Katılımcıların Antrenör ile Çalışma Sıklıklarına Göre Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Antrenör ile çalışma süresi	n	$\bar{X}$	Z	p
Yakınlık	0-1 yıl	239	217,21	3,342	,188
	2-3 yıl	116	202,52		
	4 yıl ve üzeri	62	189,49		
Bağlılık	0-1 yıl	239	212,89	1,901	,387
	2-3 yıl	116	211,26		
	4 yıl ve üzeri	62	189,77		
Tamamlayıcılık	0-1 yıl	239	198,96	5,205	,074

	2-3 yıl	116	229,90		
	4 yıl ve üzeri	62	208,61		
	0-1 yıl	239	199,87		
Spor dalı yeterliği	2-3 yıl	116	218,73	3,422	,181
	4 yıl ve üzeri	62	225,98		
	0-1 yıl	239	195,56		
Psikolojik yeterlik	2-3 yıl	116	223,27	7,476	,024
	4 yıl ve üzeri	62	234,13		
	0-1 yıl	239	205,65		
Profesyonel düşünce yeterliği	2-3 yıl	116	217,21	,782	,676
	4 yıl ve üzeri	62	206,56		
	0-1 yıl	239	197,05		
Kişilik yeterliği	2-3 yıl	116	220,28	6,190	,045
	4 yıl ve üzeri	62	233,98		

*p<0.05

Tablo 6’da katılımcıların antrenör ile çalışma sürelerine göre öz yeterlik ve antrenör-sporcu ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre; katılımcıların antrenör ile çalışma süreleri ile “psikolojik yeterlik (Z=7,476; p=,024)” arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 7

Sporcu Öz Yeterlik Ölçeği ile Sporcu Antrenör İlişkisi Ölçeği Arasında Spearman Korelasyon Analiz Sonuçları

		Yaş	Y	B	T	SDY	PY	PDY	KY
Yaş	r	1							
	p	.							
Yakınlık	r	-,009	1						
	p	,852	.						
Bağlılık	r	-,030	,767**	1					
	p	,543	,001	.					
Tamamlayıcılık	r	-,042	,720**	,650**	1				
	p	,393	,001	,001	.				
Spor dalı yeterliği	r	-,219**	,071	,110*	,098*				
	p	,001	,147	,025	,046	1			
Psikolojik yeterlik	r	-,111*	,170**	,188**	,140**	.	1		
	p	,023	,001	,001	,004	,545**	.		
Profesyonel düşünce yeterliği	r	-,066	,190**	,181**	,147**	,001	,559**	1	
	p	,176	,001	,001	,003	,483**	,001	.	
Kişilik yeterliği	r	-,178**	,179**	,192**	,170**	,001	,718**	,609**	1
	p	,001	,001	,001	,001	,628**	,001	,001	

(p<0.01).

Y: Yakınlık, **B:** Bağlılık, **T:** Tamamlayıcılık, **SDY:** Spor dalı yeterliği, **PY:** Psikolojik yeterlik, **PDY:** Profesyonel düşünce yeterliği, **KY:** Kişilik yeterliği

Tablo 7’de ölçekler arasındaki spearman korelasyon test sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre; katılımcıların yaşları ölçek alt boyutları arasında negatif yönlü farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Ölçek alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde pozitif yönlü farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu çalışmada futbol kulüplerinin altyapı akademilerinde oynayan sporcuların öz yeterlik ile sporcu-antrenör ilişki düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sporcuların öz yeterlik gelişim sürecinde antrenör kişilerinin kendilerine rehber olmalarının ne denli belirleyici bir faktör olduğunu ortaya koymuştur. Sporcular için öz yeterlik kendi yeteneklerine olan inancı tanımlamaktadır. Bu içerik Bandura (1999)’nın sosyal bilişsel teorisine dayandırılmaktadır. Öz yeterliği yüksek olan bireyler, zor görevlerde daha ısrarcı ve daha dirençli başa çıkma stratejilerine sahip olduğu ifade edilmiştir (Jackson ve Beauchamp, 2010). Buna bağlı olarak sporcuların öz yeterlik algıları ile antrenörlerinin bu yeterlikleri nasıl değerlendirdikleri arasındaki uyum, sporcuların antrenörleri ile arasındaki ilişkinin ne kadar yakın derecede gördüğünü önemli derece etkilemektedir (Stephen vd., 2022).

Araştırmada yer alan sporcuların yaş ortalaması 14.37 ± 2.18 ’dir. Araştırma bulguları incelendiğinde katılımcıların eğitim durumları ile spor dalı yeterliği, psikolojik yeterlik ve kişilik yeterliği sporcu öz yeterlik ölçeği alt boyutları arasında manidar farklılık bulunmuştur. Mevcut araştırmanın bulguları Koçak ve Çolak (2024) tarafından yapılan önceki araştırma bulguları ile benzerlik göstermekte olup sporcu öz yeterlik alt boyutları ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir. Eğitim süreçleri bireylerin sporla ilgili yeterlik algıları üzerinde etkili olabilmektedir. Eğitim seviyesi arttıkça spora özgü yeterlikler daha güçlü şekilde ortaya çıkmaktadır. Bruton vd. (2020) tarafından sporcular üzerine yapılan çalışmada eğitim düzeyinin sporcularda uygulama disiplini, psikolojik hazırlık ve kişisel gelişimi ile paralel ilerlediğini, bu durumun pratik kalitesi ve öz değerlendirme süreçlerini etkileyerek öz yeterlik algılarını güçlendirdiğini ifade etmişlerdir.

Çalışmada sporcu-antrenör ilişki düzeyleri ile eğitim durumları arasında anlamlı farklılık bulunmadığı Tablo 3’te görülmektedir. Bu sonuca benzerlik gösteren çalışma Çoban (2019) tarafından literatürde yer almaktadır. Literatürde yapılan araştırma bulguları ile çalışma bulguları benzerlik/farklılık göstermektedir. Bu sonuçlara göre eğitim düzeyinin antrenörlerin mesleki ve kişisel yeterlik düzeyleri üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Diğer yandan sporcu-antrenör

ilişkisinin düzeyi sadece resmi eğitim ile ilgili bir durum değil, iletişim becerileri, deneyim veya empati düzeyi gibi faktörlerin de etkilediğini gösterebilir.

Çalışmada sporcuların mevkilerine göre spor dalı yeterliği alt boyutu arasında anlamlı farklılık bulunduğu Tablo 4'te gösterilmektedir. Mouloud ve Abd Elkader (2017)'nin araştırmasında futbolcuların öz yeterlik düzeyleri mevkilerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Çınargür ve Erturan (2023) tarafından yapılan çalışmada altyapı sporcuların mevkilerine göre problem çözme, dikkat ve motivasyon düzeyleri değişmektedir. Sporcuların antrenör ile ilişkilerini bilişsel ve duyuşsal özellikler etkileyebilir.

Katılımcıların haftalık antrenman sıklıklarına göre spor dalı yeterliği ile profesyonel düşünce yeterliği alt boyut arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (Tablo 5). Koçak ve Yıldız (2024) araştırma sonuçları da bu sonucu destekler niteliktedir. Araştırmada sporcu antrenör ilişkisi antrenman sıklığına göre değişmemektedir. Sporcuların yüksek potansiyele sahip olması tek etken değildir, bu potansiyelin performansa dönüşmesinde antrenör katkısı belirleyicidir. Bu bağlamda hem bireysel çaba hem profesyonel destek sporda yeterlik gelişimi bakımından birlikte ele alınmalıdır. Büyükbasmacı (2024) sporcuların motivasyonu ve yeteneğinin yüksek olmasının yanında antrenörün de desteklerine ihtiyaçları olduğunu ifade etmiştir.

Antrenör ile çalışma sürelerine göre sporcu antrenör ilişki düzeyi ile spor öz yeterlik düzeyini incelediğimiz çalışmada psikolojik yeterlik alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Tepeköylü Öztürk vd. (2021) araştırmasında sporcuların antrenörler ile çalışma süreleri arttıkça optimal performans duygu durumu ile algıladıkları antrenör iletişim becerilerinde azalma olduğu bulunmuştur. Tolukan ve Akyel (2019) tarafından yapılan çalışmada futbolcuların antrenör ile çalışma sürelerine göre antrenör sporcu ilişki düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Antrenör ile çalışma süresi sporcuların öz yeterlik ve antrenörleri ile olan ilişkilerini etkileyebilir. Ancak bu etkinin yönü ve derecesi, sporcunun yaptığı branş, antrenörün iletişim becerisi veya deneyim gibi faktörlere de bağlı olduğu düşünülebilir.

Tablo 7'de sporcu öz yeterlik düzeyi ile sporcu-antrenör ilişkisi ölçeği arasında spearman korelasyon analiz sonuçlarına göre pozitif yönlü farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ayrıca sporcuların yaşları ile ölçek alt boyutları arasında negatif yönlü farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Chiu ve Chang (2017) tarafından yapılan çalışmada yüksek öz yeterlilik ile sporcular fikirlerini antrenörlerine daha rahat aktarabilir ve daha olgun olmak için antrenör talimatlarından faydalanabilirler. Bu çalışma sonucu ayrıca antrenör-sporcu ilişkisinin sporcuların öz yeterliliğini ve atletik performansını etkileyeceğini ileri sürmüştür. Çalışmanın bulgularına göre sporcu öz yeterlik düzeyleri ile sporcu antrenör ilişkisi arasında pozitif ilişkilerin var olması

antrenörün sadece teknik olarak fayda sağlaması değil psikolojik destek açısından da kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle altyapı sporcularında bu destek daha hassas olmakta, yaşı artmasıyla beraber sporcuların gelişimsel farklılıkların dikkate alınması önem arz etmektedir.

Bu kapsamda öz yeterlik hem sosyal hem de bireysel boyutta desteklenmelidir. Antrenörlerin eğitim programlarında iletişim ve empati becerilerine yönelik içerikler yer almalıdır. Sporcuların öz yeterlik düzeyleri akademilerde sürekli düzenli aralıklarla izlenmeli ve değerlendirilmelidir. Literatürde sınırlı olarak yer alan mevkilere göre sporcuların öz yeterlik ve sporcu antrenör ilişkisinin incelendiği araştırmalar artırılmalıdır. Pozisyona göre sporcuların performans baskısı değişebilmektedir. Bu nedenle bu çalışmalar katkı sağlayacak nitelikte olabilir. Ayrıca uzun vadeli gelişim açısından antrenman planlanması sadece fiziksel değil, psikolojik gelişimi destekleyecek hedef belirleme çalışmaları ve mental dayanıklılık eğitimi gibi etkinlikleri kapsamalıdır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 28.03.2025, Karar No: 2025/161

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: E-74555795-050.04-1273832

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçler birinci yazar, giriş kısmı ile ilgili süreçler ikinci yazar, tartışma ve sonuç kısmı ile ilgili süreçler ise birinci yazar ve ikinci yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Altıntaş, A., Kazak-Çetinkalp, Z., ve Aşçı, F.H. (2012). Antrenör-Sporcu İlişkisi Envanteri'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 119–128. <https://doi.org/10.17644/sbd.171351>
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191-215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Bandura, A. (1999). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Asian Journal of Social Psychology*, 2(1), 21-41. <https://doi.org/10.1111/1467-839X.00024>
- Beauchamp, M. R., Jackson, B., & Morton, K. L. (2012). Efficacy beliefs and human performance: From independent action to interpersonal functioning. In S. M. Murphy (Ed.), *Oxford library of psychology. The Oxford Handbook of Sport and Performance Psychology* (pp. 273–293). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199731763.013.0014>

- Benoot, C., Hannes, K., & Bilsen, J. (2016). The use of purposeful sampling in a qualitative evidence synthesis: A worked example on sexual adjustment to a cancer trajectory. *BMC Medical Research Methodology*, 16, 1-12. <https://doi.org/10.1186/s12874-016-0114-6>
- Bruton, A. M., Mellalieu, S. D., Shearer, D., Roderique-Davies, G., & Hall, R. (2013). Performance accomplishment information as predictors of self-efficacy as a function of skill level in amateur golf. *Journal of Applied Sport Psychology*, 25(2), 197-208. <https://doi.org/10.1080/10413200.2012.705802>
- Büyükbasmacı, Y. E. (2024). Antrenör sporcu ilişkisinin sporcu tükenmişliğine etkisi. *Uluslararası Türk Spor ve Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 4(2), 63-75. <https://doi.org/10.55376/ijtsep.159000>
- Canpolat, A. M., & Çetinkalp, Z. K. (2011). İlköğretim II. kademe öğrenci-sporcuların başarı algısı ve öz-yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(1), 14-19. <https://doi.org/10.38021/asbid.1209485>
- Cartigny, E., Fletcher, D., Coupland, C., & Bandelow, S. (2021). Typologies of dual career in sport: A cluster analysis of identity and self-efficacy. *Journal of Sports Sciences*, 39(5), 583-590. <https://doi.org/10.1080/02640414.2020.1835238>
- Chiu W. Y., & Chang C. J. (2017). Impacts of coach-athlete relationship, self-efficacy and exercise attitude on collective efficacy of sport teams. *Academia Journal of Educational Research*. 5(12), 457-463. <https://doi.org/10.15413/ajer.2017.0960>
- Çınargür, H. E., & Erturan, G. (2023). Altyapı futbol oyuncularının mevkilerine göre problem çözme, dikkat ve motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(3), 117-134. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1255645>
- Çoban, M. S. (2019). *Antrenör-sporcu ilişkisini etkileyen faktörler (Türkiye hentbol 1. lig örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Gaedicke, S., Schäfer, A., Hoffmann, B., Ohlert, J., Allroggen, M., Hartmann-Tews, I., & Rulofs, B. (2021). Sexual violence and the coach-athlete relationship—a scoping review from sport sociological and sport psychological perspectives. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3, 643707. <https://doi.org/10.3389/fspor.2021.643707>
- Haight, C., Moritz, S., & Walch, T. (2020). Time of imagery's effect on performance and self-efficacy in college baseball players. *Journal of Imagery Research in Sport and Physical Activity*, 15(1), 20200019. <https://doi.org/10.1515/jirspa-2020-0019>
- Halian, I., Popovych, I., Vovk, V., Kariyev, A., Poleshchuk, L., & Halian, O. (2023). Correlation of the coach's qualities and junior athletes' self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(7), 1621-1630. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.07199>
- Haugan, J. A., Moen, F., Østerås, M. O., & Stenseng, F. (2021). Effects of a mentor program for coaches on the coach-athlete relationship. *Sports*, 9(8), 116. <https://doi.org/10.3390/sports9080116>
- Jackson, B., & Beauchamp, M. R. (2010). Self-efficacy as a metaperception within coach-athlete and athlete-athlete relationships. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(3), 188-196. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2009.12.005>
- Jowett, S., & Carpenter, P. (2015). The concept of rules in the coach-athlete relationship. *Sports Coaching Review*, 4(1), 1-23. <https://doi.org/10.1080/21640629.2015.1106145>
- Jowett, S., & Ntoumanis, N. (2004). The Coach-Athlete Relationship Questionnaire (CART – Q): Development and initial validation. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 14, 245-257. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2003.00338.x>
- Jowett, S., Adie, J. W., Bartholomew, K. J., Yang, S. X., Gustafsson, H., & Lopez-Jiménez, A. (2017). Motivational processes in the coach-athlete relationship: A multi-cultural self-determination approach. *Psychology of Sport and Exercise*, 32, 143-152. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2017.06.00>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Koçak, Ç. V. (2020). Athlete Self-Efficacy Scale: Development and psychometric properties. *Baltic Journal of Health and Physical Activity*, (1), 41-54. <https://doi.org/10.29359/BJHPA.2020.Suppl.1.05>
- Koçak, Ç. V., & Çolak, S. (2024). Kadın hentbolcularda sporcu öz yeterliği ve stresle başa çıkma ilişkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 231-247.

- Kuhlin, F., Barker-Ruchti, N., & Stewart, C. (2019). Long-term impact of the coach-athlete relationship on development, health, and wellbeing: stories from a figure skater. *Sports Coaching Review*, 9(2), 208–230. <https://doi.org/10.1080/21640629.2019.1620016>
- Lee, S., Kwon, S., Jang, D., & Kwon, H. (2023). The effect of coach–athlete fit on the coach–athlete relationship in team sport: Role of trust in coach. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 18(4), 986-993. <https://doi.org/10.1177/17479541231164771>
- Mouloud, K., & Abd Elkader, B. (2017). Self-efficacy among football players between 16-19 years. *International Journal of Sport Culture and Science*, 5(2), 87-94. <https://doi.org/10.14486/IntJSCS654>
- Notario-Alonso, R., Prieto-Ayuso, A., García-Notario, A., & Contreras-Jordán, O. (2023). The sports commitment in football players and its relationship with the coach performance: A Systematic Review, 18(2). 270-282. <https://doi.org/10.14198/jhse.2023.182.01>
- Rogowska, A. M., Tataruch, R., Niedźwiecki, K., & Wojciechowska-Maszkowska, B. (2022). The mediating role of self-efficacy in the relationship between approach motivational system and sports success among elite speed skating athletes and physical education students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(5), 1-17. <https://doi.org/10.3390/ijerph19052899>
- Shearer, D., Bruton, A., Short, S., & Roderique-Davies, G. (2018). Effects of sleep quality on imagery ability in athletic populations. *Imagination, Cognition and Personality*, 37(4), 394-411. <https://doi.org/10.1177/0276236617734537>
- Stephen, S. A., Habeeb, C. M., & Arthur, C. A. (2022). Congruence of efficacy beliefs on the coach-athlete relationship and athlete anxiety: Athlete self-efficacy and coach estimation of athlete self-efficacy. *Psychology of Sport and Exercise*, 58, 102062. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102062>
- Sulistiyo, S., Setyawan, H., Primasoni, N., Widiyanto, W., Fudin, M. S., Sabariah, S., ... & Sanjaykumar, S. (2024). Coach-athlete emotional relationships in football and their impact on achievement motivation. *Retos: Nuevas Tendencias En Educación Física, Deporte Y Recreación*, (61), 1520-1533. <https://doi.org/10.47197/retos.v61.110183>
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (Sixth Edition)*. Pearson Education Limited.
- Tepeköylü Öztürk, Ö., Sümer, K. ve Soytürk, M. (2021). Antrenör iletişim becerileri ile sporcuların sürekli optimal performans duygu durumları arasındaki ilişkinin sporcu algılarına göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 46, 333-346. <https://doi.org/10.30794/pausbed.858678>
- Tolukan, E., & Akyel, Y. (2019). Futbolda antrenör-sporcu ilişkisi ve sürekli sportif kendine güven üzerine bir araştırma. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 103-112. <https://doi.org/10.33689/spormetre.529669>
- Volgemute, K., Vazne, Z., Krauksta, D., & Cosma, G. A. (2023). The improvement of athletes' imagery ability and physical self-efficacy for the growth of athletic achievements in sport model. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(3), 748-755. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.03092>
- Vergara, M. R., Garbey, A., & Fuentes, N. (2018). Estrategia de superación para el mejorar el desempeño profesional del entrenador de futbol sala. *Ciencia y Actividad Física*, 5(2), 94-106.
- Yağar, F., & Dökme, S. (2018). Niteliksel araştırmaların planlanması: Araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Washington, C., Bloom, G. A., Alexander-Urquhart, D., & Falcão, W. R. (2024). Black Canadian university football players' perspectives on the coach-athlete relationship. *Journal of Applied Sport Psychology*, 37(2), 185–206. <https://doi.org/10.1080/10413200.2024.2377971>

This paper by Mediterranean Journal of Sport Science is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)